

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.488.2025
Warszawa, 15 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **13551** Pana Posła Pawła Jabłońskiego w sprawie pomocy prawnej z urzędu, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości.

Ad 1 i 2

Poniżej przedstawiam dane statystyczne Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące:

- ustanowienia pełnomocnika z urzędu w sprawach innych niż karne w sądach powszechnych w latach 2022 – 2025,
- ewidencji spraw karnych - Rozpoznawanie wniosków prokuratora i podejrzanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz wniosków stron i innych osób uprawnionych o wyznaczanie pełnomocnika z urzędu (art. 78 § 1 i art. 88 kpk) - w sądach rejonowych oraz okręgowych w latach 2022 – 2025.

Ustanowienia pełnomocnika z urzędu w sprawach innych niż karne w sądach powszechnych w latach 2022 – 2025

Repertorium lub wykaz	Liczba spraw w których doszło do ustanowienia pełnomocnika z urzędu (radca	Liczba ustanowionych pełnomocników z urzędu (radca prawny, adwokat)	w tym liczba wyznaczonych pełnomocników w wyniku zwolnienia poprzedniego
--------------------------	--	--	--

	prawny, adwokat)		pełnomocnika
2022			
sądy rejonowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	3 321	3 616	130
Ns - cywilne nieprocesowe	1 632	1 780	96
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	166	172	5
GNs - gospodarcze nieprocesowe	-	-	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	399	465	39
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	542	596	48
<i>Sprawy rodzinne i nieletnich</i>			
RC - rodzinne procesowe	1 325	1 468	46
RNs - rodzinne nieprocesowe	20 391	20 600	82
Nsm - rodzinne opiekuńcze	1 590	1 722	41
Nkd - rodzinne w których zachodzi podejrzenie popełnienia demoralizacji lub czynu karalnego	1 810	1 887	19
sądy okręgowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	1 884	2 063	108
Ns - cywilne nieprocesowe	377	410	18

Ca - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	279	298	41
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	69	76	6
Ga - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	25	28	
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	913	913	76
Ua - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	50	51	3
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	21	24	5
Pa - ze stosunku pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	23	25	3
sądy apelacyjne			
<i>Sprawy cywilne</i>			
wszystkie sprawy	309	324	15
w tym ACa - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	284	299	14
<i>Sprawy gospodarcze</i>			

<i>wszystkie sprawy</i> w tym AGa - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	44	49	2
	38	42	1
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
<i>wszystkie sprawy</i> w tym AUa - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	206	225	12
	197	216	12
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
<i>wszystkie sprawy</i> w tym APa - prawa pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	9	9	-
	7	7	-
2023			
sądy rejonowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	3 241	3 544	118
Ns - cywilne nieprocesowe	1 598	1 767	62
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	128	135	5
GNs - gospodarcze nieprocesowe	1	1	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń	379	419	26

społecznych procesowe			
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	594	641	32
<i>Sprawy rodzinne i nieletnich</i>			
RC - rodzinne procesowe	1 331	1 445	36
RNs - rodzinne nieprocesowe	19 499	20 734	1 061
Nsm - rodzinne opiekuńcze	1 725	1 945	129
Nkd - rodzinne w których zachodzi podejrzenie popełnienia demoralizacji lub czynu karalnego	2 271	2 448	59
sądy okręgowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	1 696	1 816	77
Ns - cywilne nieprocesowe	393	431	12
Ca - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	218	233	38
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	84	87	5
Ga - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	9	13	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń	884	897	50

społecznych procesowe Ua - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	39	41	3
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy Pa - ze stosunku pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	19	23	4
	22	28	2
sądy apelacyjne			
<i>Sprawy cywilne</i>			
wszystkie sprawy w tym ACa - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	192	214	18
	174	196	17
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
wszystkie sprawy w tym AGa - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	29	30	-
	27	28	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
wszystkie sprawy w tym AUa - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	185	200	14
	171	183	11

<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
wszystkie sprawy w tym APa - prawa pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	14	14	-
	13	13	-
2024			
sądy rejonowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	3 097	3 376	122
Ns - cywilne nieprocesowe	1 621	1 795	99
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	123	137	14
GNs - gospodarcze nieprocesowe	-	-	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	410	444	26
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	608	660	43
<i>Sprawy rodzinne i nieletnich</i>			
RC - rodzinne procesowe	1 346	1 472	30
RNs - rodzinne nieprocesowe	22 658	22 887	75
Nsm - rodzinne opiekuńcze	1 902	2 021	45
Nkd - rodzinne w których zachodzi podejrzenie popęfnienia	2 295	2 407	44

demoralizacji lub czynu karalnego			
sądy okręgowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	1 527	1 620	62
Ns - cywilne nieprocesowe	426	455	11
Ca - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	203	218	26
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	59	60	2
Ga - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	16	16	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	879	943	75
Ua - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	27	35	3
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	15	17	2
Pa - ze stosunku pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	12	15	3
sądy apelacyjne			

<i>Sprawy cywilne</i>			
wszystkie sprawy	108	120	6
w tym ACa - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	92	101	3
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
wszystkie sprawy	22	23	1
w tym AGa - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	22	23	1
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
wszystkie sprawy	147	151	6
w tym AUa - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	136	140	5
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
wszystkie sprawy	3	3	-
w tym APa - prawa pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	3	3	-
2025			
sądy rejonowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	2 896	3 186	145
Ns - cywilne nieprocesowe	1 656	1 807	74
<i>Sprawy gospodarcze</i>			

GC - gospodarcze procesowe	146	152	1
GNs - gospodarcze nieprocesowe	-	-	-
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	640	705	45
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	671	747	56
<i>Sprawy rodzinne i nieletnich</i>			
RC - rodzinne procesowe	1 417	1 552	40
RNs - rodzinne nieprocesowe	23 211	23 417	95
Nsm - rodzinne opiekuńcze	1 877	2 001	56
Nkd - rodzinne w których zachodzi podejrzenie popełnienia demoralizacji lub czynu karalnego	2 360	2 493	33
sądy okręgowe			
<i>Sprawy cywilne</i>			
C - cywilne procesowe	1 734	1 888	73
Ns - cywilne nieprocesowe	426	472	15
Ca - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	168	190	22
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
GC - gospodarcze procesowe	66	69	2

Ga - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	17	17	1
<i>Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych</i>			
U - ubezpieczeń społecznych procesowe	828	911	65
Ua - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	36	38	2
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
P - ze stosunku pracy	21	30	11
Pa - ze stosunku pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów rejonowych	21	26	8
sądy apelacyjne			
<i>Sprawy cywilne</i>			
wszystkie sprawy w tym ACa - cywilne przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	107	108	7
	90	90	5
<i>Sprawy gospodarcze</i>			
wszystkie sprawy w tym AGa - gospodarcze przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	18	18	-
	18	18	-
<i>Sprawy z zakresu</i>			

<i>ubezpieczeń społecznych</i>			
wszystkie sprawy w tym AUa - ubezpieczeń społecznych przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	132	142	10
	121	131	10
<i>Sprawy z zakresu prawa pracy</i>			
wszystkie sprawy w tym APa - prawa pracy przedstawione z apelacjami od orzeczeń sądów okręgowych	7	7	-
	5	5	-

Ewidencji spraw karnych - Rozpoznawanie wniosków prokuratora i podejrzanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz wniosków stron i innych osób uprawnionych o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu (art. 78 § 1 i art. 88 kpk) - w sądach rejonowych oraz okręgowych w latach 2022 – 2025

Sąd	Wpłynęło	Załatwiono	Pozostało na następny okres
2022			
SR	42 259	42 292	912
SO	1 857	1 860	28
2023			
SR	39 756	39 777	890
SO	1 879	1 858	49
2024			
SR	40 408	40 351	947
SO	1 978	1 987	40
2025			
SR	41 960	41 963	944
SO	1 912	1 909	43

Należy jednocześnie podkreślić, że sprawozdania statystyczne wypełniane są w sposób narastający, kumulatywnie za ściśle określone okresy sprawozdawcze mieszczące się w następujących przedziałach czasowych:

- I kwartał (od 1 stycznia do 31 marca danego roku);
- I półrocze (od 1 stycznia do 30 czerwca danego roku);
- III kwartały (od 1 stycznia do 31 października danego roku);
- rok (od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku).

Ad 3 i 4

Poniżej przedstawiam informacje o środkach wypłaconych w latach 2024 – 2026 (I kwartał) z części 15 budżetu państwa *Sądy powszechne*, działu 755 *Wymiar sprawiedliwości*, rozdziału 75502 *Jednostki sądownictwa powszechnego* na pomoc prawną udzielaną z urzędu przez adwokatów i radców prawnych z urzędu (z podziałem na sprawy cywilne i karne):

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej w latach 2024 - 2026 (I kw.) <i>wydatki poniesione z części 15 Sądy powszechne</i>	
Rok	Kwota /w tys. zł/
2024, z tego:	160 215
- <i>sprawy karne</i>	91 742
- <i>sprawy cywilne</i>	68 473
2025, z tego:	179 021
- <i>sprawy karne</i>	101 736
- <i>sprawy cywilne</i>	77 285
2026 (I kw.), z tego:	47 488

- sprawy karne	26 850
- sprawy cywilne	20 638

Ponadto poza wydatkami na pomoc prawną udzielaną z urzędu finansowanymi z części 15 *Sądy powszechne*, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości, wydatki w zakresie pomocy prawnej realizowane są z części 85 *Budżety Wojewodów*, dział 755 *Wymiar sprawiedliwości*, rozdział 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna*, w związku z realizacją zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz.U. z 2026 r. poz. 44).

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ww. ustawy zadania polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej, o których mowa w art. 11 ust. 7 zdanie drugie ww. ustawy, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej realizowanymi przez powiat w porozumieniu z gminami albo samodzielnie, które finansowane są z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji wojewodów przez udzielanie dotacji celowej powiatom (część 85 *Budżety Wojewodów* *Ogółem* dział 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdział 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna*).

W myśl art. 19 ust. 2 ww. aktu, wysokość tej dotacji jest ustalana corocznie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budżetu w trybie i terminach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) dotyczących prac nad projektem ustawy budżetowej.

Ponadto należy wskazać, że jak wynika z art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy, dotacja, o której mowa w art. 19 ust. 1 tej ustawy, jest przeznaczana w 91% na wynagrodzenia z tytułu umów, o których mowa w art. 6 (umowy powiatu z adwokatami i radcami prawnymi w przedmiocie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej), natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej – na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej, w 6% - na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadań, a w 3% - na zadania z zakresu edukacji prawnej powierzone organizacji

pozarządowej w trybie art. 11 ust. 7 zdanie drugie. Podstawę ustalenia wysokości dotacji stanowi kwota bazowa.

Aktualnie kwota bazowa wynosi 6310 zł, co wynika z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości kwoty bazowej w 2026 r. z dnia 10 września 2025 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1255). W latach 2017 - 2018 kwota bazowa wynosiła 5217 zł, w latach 2019 – 2023 było to 5500 zł, w 2024 r. - 5863 zł, zaś w 2025 r. wysokość kwoty bazowej wynosiła 6104 zł.

W ustawie budżetowej na 2024 r. w części 85 *Budżety Wojewodów ogółem* dział 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdział 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna* zabezpieczone zostały środki w łącznej wysokości 104 837 tys. zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie 1 490 punktów, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. Środki z dotacji zostały wykorzystane w łącznej kwocie 103 725 tys. zł, co stanowiło ponad 98,94% środków zabezpieczonych w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2025 w części 85 *Budżety Wojewodów Ogółem* dział 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdział 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna* na realizację postanowień ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej została zaplanowana kwota w wysokości 108 926 tys. zł i jak wynika z informacji przedstawionymi przez Departament Funduszy i Nieodpłatnej Pomocy Prawnej na podstawie danych otrzymanych z poszczególnych województw w roku 2025 środki z dotacji zostały wykorzystane w łącznej kwocie 107 918 tys. zł, co stanowiło ponad 99,07% środków zabezpieczonych w ustawie budżetowej.

W ustawie budżetowej na rok 2026 w części 85 *Budżety Wojewodów Ogółem* dział 755 *Wymiar sprawiedliwości* rozdział 75515 *Nieodpłatna pomoc prawna* na realizację postanowień ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej została zaplanowana kwota w wysokości 112 301 tys. zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie 1 483 punktów, w których udzielana była nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, przy czym Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje informacjami o poziomie wykorzystania ww. środków.

Ad 5

Ministerstwo Sprawiedliwości aktualnie prowadzi prace koncepcyjne w zakresie przeprowadzenia szerokiej reformy systemu nieodpłatnej pomocy, który funkcjonuje w oparciu o aktualne przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/